

методологія, теорія, технології). – 2011. – № 3. – Т. 1. – С. 576-582.

2. Петровская Л.А. Компетентность в общении. Социально- психологический тренинг / Л. А. Петровская. – М.: Изд-во МГУ, 1998. – 216с.

3. Мышление учителя: Личностные механизмы и понятийный аппарат/ [под ред. Ю.Н. Кулюткина, Г.С. Сухобской]. – М.: Педагогика, 1990. – 104 с.

Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям / В. А. Сухомлинский.– К.: Радянська школа, 1981 (II кв.) – 380 с.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ

*І.А. Вербовський
Житомир, Україна*

Модернізацію освіти України в сучасному суспільстві неможливо уявити без застосування інноваційних технологій. У Національній доктрині розвитку освіти України XXI століття підкреслюється, що розвиток освіти на основі новітніх наукових і технологічних досягнень, інноваційні процеси у навчальних закладах усіх типів, рівнів акредитації та форм власності; впровадження освітніх інновацій, інформаційних технологій у навчання, виховання, управління; правовий захист результатів науково-педагогічної діяльності як інтелектуальної власності та ін. є головною умовою модернізації системи освіти, головним фактором її подальшого розвитку [3].

Аналіз вітчизняної і зарубіжної літератури свідчить про те, що проблема управління інноваціями розробляється досить активно, починаючи з 50-х років XX ст. У дослідженні піднятої проблеми особливо важливими є наукові роботи В.П. Беспалько, В.І. Бондар, Л.М. Ващенко [1], Л.І. Даниленко [2], Г.В. Єльнікова, Л.М. Карамушка, О.М. Касьянова, О.І. Мармаза [4], В.І. Маслов, В.В. Олійник, О.Я. Савченко, В.В. Химинець, ін.

У науковій літературі розрізняють поняття «нововведення», та «інновація» . Нововведення зазвичай розуміється як елемент педагогічної дійсності, який в представленому вигляді в даній якості ще не зустрічався (нові проекти, програми, засоби навчання, посібники, типи освітніх установ тощо). Укорінюючись в практиці, нововведення (або комплекс нововведень), змінює, трансформує, оновлює практику, роблячи її більш ефективною. Інновація - це поширення нововведень у педагогічній практиці. Поняття «інновація» ввійшло в науку ще в XIX ст. і вживалось при вивченні змін у культурі на протигагу поняттю «традиція». Тепер інновації розглядаються як певна стадія процесу соціальної зміни.

«Інновація виокремлює лідера», – зауважив Стів Джобс – успішний американський підприємець і винахідник, генеральний директор корпорації Apple Inc. Інновації (італ. Innovazione – новизна, нововведення) – нові форми організації діяльності і управління, які охоплюють різні галузі [5, с. 39].

Вітчизняна і зарубіжна література свідчить про те, що проблема управління та впровадження інноваційних технологій в навчальний процес знайшла широке відображення в дослідженнях сучасних науковців.

Під інноваційними технологіями у вищому навчальному закладі можна розуміти такі технології, які засновані на використанні сучасних досягненнях науки та інформаційних технологій в освіті. Вони спрямовані на підвищення якості підготовки шляхом розвитку у студентів творчих здібностей і самостійності (методи проблемного і проектного навчання, дослідницькі методи, тренінгові форми, що передбачають актуалізацію творчого потенціалу та самостійності студентів та ін.)

Розглядаючи питання інноваційних технологій освіти, можна сказати, що інновація – це нововведення в галузі техніки, технології, організації праці або управління, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду. Кінцевим результатом будь-якої інноваційної діяльності є:

- новий чи удосконалений продукт, реалізований на ринку;
- новий чи удосконалений технологічний процес, який використовується у практичній діяльності.

Інноваційні технології – це набори методів і засобів, що підтримують етапи реалізації нововведення.

Метою інноваційної діяльності в освіті є впровадження в конкретний освітній процес наукових розробок з різних областей знання і діяльності (психології, інформатики, економіки, кібернетики тощо). Для прийняття раціонального рішення щодо оцінки та вибору варіантів впровадження інноваційних технологій в навчальний процес вищого навчального закладу, необхідна дієва система інформаційного забезпечення. Стрімкий розвиток інформаційного суспільства, поширення мультимедійних та мережевих технологій дозволяють розширити можливості використання ІКТ в вищих навчальних закладах.

Сучасні засоби інформаційних і комунікаційних технологій дають можливість підвищення ефективності та якості освітнього процесу в самих різних його аспектах, граючи істотну роль у формуванні нової системи освіти, цілей і змісту, педагогічних технологій.

Стратегія впровадження новітніх інформаційних технологій в освіту залежить від таких глибинних причин як вибір пріоритетної моделі освіти та принципів, на яких ця освіта базується.

Зазвичай, мета вивчення новітніх інформаційних технологій включає формування знань у студентів про можливості використання сучасних інформаційних технологій для успішного здійснення інформаційно-комунікаційної діяльності у сфері управління, що передбачає оволодіння знаннями, вміннями та навичками роботи з прикладними програмами ОС Windows, використання текстових редакторів, табличних процесорів, побудова та адміністрування баз даних, створення презентацій, навчання пошуку інформації в Інтернет, навчання спілкуванню в мережі Інтернет, тощо.

Впровадження інноваційних технологій в організацію навчального процесу вищих навчальних закладів України посилюється з кожним роком і виходить на новий рівень. Найчастіше впровадження й застосування на практиці інноваційних технологій пов'язані з розвитком комп'ютерно-технічної бази, відкриттям нових закономірностей психологічного розвитку людини тощо. Студенти та викладачі зазвичай звикають і швидко пристосовуються до інновацій у навчальному процесі. Освіта України має великі перспективи в галузі інноватики, що дає змогу українським науковцям не припиняти досліджень у цій галузі, щоб в майбутньому українська освіта була на одному рівні з сучасними європейськими вищими навчальними закладами та відповідала передовим стандартам навчально-виховних критеріїв освіти.

Література

1. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: Монографія. – К.: Видавниче об'єднання "Тираж", 2005. – 380 с.
2. Даниленко Л.І. Основні проблеми освітньої інноватики в сучасній теорії та практиці // Педагогічні інновації: Зб. наук. праць. – К.: ІЗМН, 2000. – С. 612.
3. Інноваційна теорія Йозефа Шумпетера: сучасне звучання економічних та управлінських ідей: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2012. – 324 с.
4. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом. – Х.: Видав. гр. "Основа", 2004. – 240 с.
5. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта від 24 квітня-1 травня 2002 р. – С. 2-4.

СТВОРЮЄМО УМОВИ, В ЯКИХ ФОРМУЮТЬСЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ ТА ВЧИТЕЛЯ. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ О. І. ВИГОВСЬКОЇ

*О.І. Виговська
Київ, Україна*

У своєму дослідженні ми прагнули розглянути рольову гру, завдання якої для конкретного класу розробляються на основі даних системно-точкової методики як адекватної форми розвитку творчого потенціалу суб'єктів цілісного навчально-виховного процесу. З цією метою ми досліджували процес гри одночасно з двох позицій: створення умов для реалізації творчого потенціалу учнів, а також – умов здійснення творчого процесу для вчителя.

За показник здійснення учнями творчого процесу ми брали, насамперед, факт реалізації значимих для них видів діяльності, оскільки відомо, що особистість формується у процесі діяльності, причому значимої для себе. За показники значимості здійснюваної діяльності вибрали:

1) факт прийняття задачі як своєї власної, тобто перетворення її загального, абстрактного формулювання в особистісно-значиме (в основі цього психологічного явища лежить механізм "довизначення" задачі);

2) емоційні реакції, спрямовані на "захист", відстоювання своїх проєктів, на бачення у цих задачах реальних, життєво важливих умов як для самого учня, так і для інших, небайдужих його серцю людей (ними, зокрема, можуть бути референтні для нього особи).

Крім особистісних показників розглядали також процесуальний та результативний показники. Результативними показниками слугували такі характеристики результатів групових робіт, як загальна кількість ідей, висловлених тими, хто розв'язував задачі-ситуації, серед них – оригінальних, серед оригінальних – нових, наявність і кількість практично значимих ідей. Крім того, визначалася здатність до цілісного, багатоконтекстного бачення світу, в основі якого лежить образне мислення. Здатність учнів мислити визначалася за кількістю та якістю образів-ідей, представлених у роботах у вигляді малюнків, креслень, схем, конструкцій, моделей, текстів.

Фіксувався також і такий процесуальний показник, як творча емоція, яку нейрофізіологи відносять до числа факторів, що детермінують творчий процес. Творчий акт – це максимальне виявлення себе зовні, найбільш повна і глибока реалізація своєї індивідуальності. Саме тому творчий процес супроводжується інтенсивною позитивною емоцією. Зовнішніми показниками внутрішнього творчого процесу (який не може проявлятися безпосередньо, оскільки відбувається у самій людині) вважаємо блиск очей, рум'янець на щоках та інші фізіологічні емоційні прояви, що спостерігаються завдяки нерозривному зв'язку творчого процесу з емоційно-почуттєвою сферою людини.

Якими показниками можна визначити творчу діяльність особи, яка виконує у грі роль учителя?